

האומר פרק שלישי קידושין

(א) נכרות מהל. ונחסי ע: [מוספתה דביק פ"ד הי"ח], (ב) [ואתמ' תפא צבתי] ודפרי, וקפ' ע"פ רש"ל וע"י רש"ל, (ג) ס"א דלכל [רש"ל] ורביה צבתי, (ד) [ביק פ"ד], (ה) [נכתיי ודפרי] אפי' אמר הוא ה"א, ולפניו מונה ע"פ רש"ל ע"פ, וצפני יהושע], (ו) גיטין 3: ג. א. סד. [נכמות פס"ג], (ז) [נכתיי טקף אמר אפי' ואיתמה רבנין], (ח) [נכמות ודפרי מנות, וע"י צבתי טט ע"א ומוק' יומא טט ע"א ד"ה נבדל], (ט) [נכתיי טקף אמר אפי' יהודה בן גדיה], (י) [נכמות נד. כתיבת דה], (יא) [רבי"ה למה נכתיי, והוא ט"ס. פ"ד ש"ד], (יב) [נכתיי שבר"ה מהל לאסור עליו, ומכתיי "עבדי" למה], (יג) [ל' א"ת לנס למחנה בן מתיבה כפי, ס"א ח"מ [וכי' נכתיי ע"פ], (יד) [נכתיי שבע"י יוסף: ממותה גלגלית], (טו) [נכתיי ודפרי: שבע"י טקף ד"ה מוקה בו ממותה, שבע"י מתיבה שבע"י פה], (טז) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (יז) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (יח) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (יט) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (כ) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (כא) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (כב) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (כג) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (כד) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (כה) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (כו) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (כז) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (כח) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (כט) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית], (ל) [נכתיי ע"פ יוסף: ממותה גלגלית].

שורף נרבע. ואסור להקצרה. אכל לסקולו מרי צעין לאמר מר (צ"ק דף מה). כמיתת העבדים כך מיתת השור: **וסנא סוגא.** לענין פסולי קרבן צובחים וצבכורות: **וזריבא.** לאשמועינן צבולוהו דשמיקתו הודאה היא: **הזי ליה צימי עומאסו.** ולא איכפת ליה ולאו הודאה היא ומוותרים לטוהרים: **לאו לגבי מוצה קיימי.** ולא איכפת ליה להכחישו הודאה מיהא לא הויה ומותר להקצרה **זריבא:** **אשמו וינסה צעד אחד.** כלומר אמר לו עד אחד אשחק וינתה והוא שותק מהו ל' ליאשר העד עליו: **ולא הוה אפי.** ההוא סמיא לעת הקצוה לו לפני שמואל: **שדר.** שמואל שליח בתריה שימהירו לצא: **מאי לאו אי מהימן לך.** האי עד כשאר עד אחד דידעת ציה שאינו מפסולי עדות דלאו גולגל הוא: **אפקה.** הואיל ולא הכחישו: **ינאי הסמך.** מן הכהנים של אשמונזאים הוה: **לכוחליה.** עס מדינה שבמדבר: **מלוחים.** ירקות הס ושמן קקולי צלשון ארמי כמו הקוטפים מלות עליו שיש (אויב): **כשחי עסוקים צנין.** צית שני צבאו מן הגולה והיו עניים והיו מוזליין הולאות צמלצכה אף אנו נאכל מלוחין להיות זכר לענוי צבוינו ולהודות לפני הקדוש צ"ה שהצליחנו והעשינו: **לנן של פרושים עליך.** שונאין הם ואין שמחים בהצלחתך: **ומה אעשה.** לידע שכן הוא: **הקס לנס צנין שנין עיניך.** מן צין הקדש על מלחך ויעמדו על רגליהם לפי שהשס כחוד צו והס יגלו א"ת לנס. **ואע"ז דלאו שעת עבודה כלאמר צפ"צ** (לעיל דף). בגדלי כהונה ינתה ליהנות צהס: **שהיו אומרים אמו נשכית מן המודיעים.** לכן מיחו צו שהיו הפרושים אומרים עליו אמו נשכית צמודיעים כרך של צית צשמונזאי היה וצביה פסולה לכהונה ונשאה צביו ונמלא חלל: **ויבדלו חמי ישראל צועס.** שבעת המלך עליהם: **כך הוא דינו.** לטבול חרפתו: **וכן הוא דינך.** צתמייה שלא תנסק מהס: **רומסס.** הרגס: **מה סהא עליה.** שמה צשתמה אמר ליה הרי ק"ת כרוכה ומונתה וצמוכה: **המלות ולא ישמכחו:** (ס) **והואל הרעה.** (ט) לשון ויץ צין וגמול שקדים (נכמל דף). **ל"ה צברה לשון נוכלים** (יחזקאל ה) כנילון הנצבער גחלת: (ס) **שמעון בן עטל.** אחי אשמו היה: (ה) והצביחא: (ו) **הידי דמי.** ויבוקש הדבר ולא נמלא דמשמע שהחזיקוהו צחוקת כשרות: **סמוך אהני.** דלאמי אשכנזאי והידי קלאמר ולא מלאו. ואי אמרת אוקי מרי לצהדי מרי ואוקי איתמהל אחוקמה ה"מ א"י היא קמן היותה צלה לצי"ל להמירה אכל צנה זה הגדון אין לו חזקה דכשרות שהרי מעידים על תחילת לידמו צפסול: **אלא לאו צעד אחד.** העיד על העציה וצלו שנים והכחישוהו: **דנן אחא צר מניומי.** צעלמל: **שפחה כניסו סחפיה.** הכניסו להס שפחה צבכורים שהיא זאת וגנזוה מהס לאחר שנשכית עד שלא תמירה צלל צנה הילכך אין כלן הכחשת עדים: מנא

מוסף רש"י

ושנעבדה בו עבירה. שניכע ושהמית אלס על פי עד אחד. שאין מלאך על אחד כדכתיב וצננתה, או על פי הבעלים. שאין סע עד אלא בעלים אמרנו: לכן מיחו צו שהיו הפרושים אומרים עליו אמו נשכית צמודיעים כרך של צית צשמונזאי היה וצביה פסולה לכהונה ונשאה צביו ונמלא חלל: **ויבדלו חמי ישראל צועס.** שבעת המלך עליהם: **כך הוא דינו.** לטבול חרפתו: **וכן הוא דינך.** צתמייה שלא תנסק מהס: **רומסס.** הרגס: **מה סהא עליה.** שמה צשתמה אמר ליה הרי ק"ת כרוכה ומונתה וצמוכה: **המלות ולא ישמכחו:** (ס) **והואל הרעה.** (ט) לשון ויץ צין וגמול שקדים (נכמל דף). **ל"ה צברה לשון נוכלים** (יחזקאל ה) כנילון הנצבער גחלת: (ס) **שמעון בן עטל.** אחי אשמו היה: (ה) והצביחא: (ו) **הידי דמי.** ויבוקש הדבר ולא נמלא דמשמע שהחזיקוהו צחוקת כשרות: **סמוך אהני.** דלאמי אשכנזאי והידי קלאמר ולא מלאו. ואי אמרת אוקי מרי ואוקי איתמהל אחוקמה ה"מ א"י היא קמן היותה צלה לצי"ל להמירה אכל צנה זה הגדון אין לו חזקה דכשרות שהרי מעידים על תחילת לידמו צפסול: **אלא לאו צעד אחד.** העיד על העציה וצלו שנים והכחישוהו: **דנן אחא צר מניומי.** צעלמל: **שפחה כניסו סחפיה.** הכניסו להס שפחה צבכורים שהיא זאת וגנזוה מהס לאחר שנשכית עד שלא תמירה צלל צנה הילכך אין כלן הכחשת עדים: מנא

מוסף תוספות

א. אפי' אם בעל היין מכחישו כיון שהוא עדין שומר הדין שפיר בידו. מנל. ב. לפנינו: אמר אבי נאמן. ג. הא בהדיא דרשין בירוש טוהר דער אחד לא מהימן אטומתה בלא קנין וסתייה דאתיה דבר דבר מממון. מוס' הל"ט. ועי' מהר"ש. ד. שם צ"ל: מוקף לא קנין אפי' ה. במכחישו או באומר איני יודע. מוס' הל"ט. ו. רבא מוקף לה בירשתה נמי. ז. דהא רבא מודה בכחילה עבדא ליה הוראה גמורה אלא דהא מודה שיונתה. מוס' הל"ט. ח. דשתיקתו לא עבדא ליה הוראה גמורה אלא דאמרי' שראה רגלים לדבר שהוא כדברי רבא ולפיכך שחק הילכך ע"י רגלים לדבר ועדות העד הוא דאסתין בשאר איסורים ולקנין אכילה חלב נמי מכיב קרבן אבל לדבר שבעריה לא אסתין בגלגלים לדבר כי האי דלא האמינה תורה ע"א באיסור ערוה אלא בקינא לה ונתתה תחילה דאיכא רגלים לדבר טובא וכי. טס. ט. דאפי' בעורה אסור תחילה ללבושן שלא לצורך בעודה. מוס' יומא טט. י. אפי' דענתו ממנו [יומא ג'] מ"מ אין זנות. מוס' נמוות כו: ד"ה און.

מנסך ייך צה ואלרך האיסור צהא ודאי יש לחוש לדבריו ולצדוק כלאמר לקמן (עמוד ג) גבי צעל מוס דמצי אמר ליה שלח ואחוי וכשאלס עושה צדירו שליח לשמור יינו או להציא מן המרתף נאמן: **דהיינו צידו ומהימן עליה כצי מרי כשסומך עליו והא דצעין שותק היינו דוקא דלא עשאו שליח:**

אמר אביי היא היא. תימה והא חוששין לקידושו דאין דבר שבערוה פחות משנים וי"ל דהתם אפשר כיון דלא קשה צפני עדים המעות מונח אכל הכא הציאה חוקרת צין צעדים צין שלא צעדים ואין אנו לריכין אלא שידע הצעל האמת מיהו קשה דמשמע הכא עד אחד נאמן וצמכסא סוטה (דף ג.) משמע דאין האשה נאסרת על צעלה אלא על עסקי קיימי וסתייה^ג משמע דצעין עדים קיימי לומר דהתם מיידי^ד צבינו שותק^ה אכל צשותק צעד אחד מהימן^ו!:

אמר אביי ר"י הוקן בעד אחד. שאמר לו אני מאמינך אפי' שאינו יכול לידע דודאי (מוהר) [אסור] בה. היא היא. כמו הני דלעיל ואסורה. נבא. אחא. דלאו גולגל. נאמין כשאר עד אחד. אלאמא אפילו בעד אחד הוהיל שותק אסורה. כפי תרי. אפקה ותן לה כתובתה ולצאת ידי שמים קאמר. ומסתברא שאפי' שהיא מכחישתו אי מהימן ליה כפי תרי אם בא לצאת ידי שמים חיוב להוציאה פירושו לצאת מידי ספק. דאפי' דמאמן בדבריו לאו מילתא בירא היא לגביה דהא תרי מילתא אלא חד סהודא וחד סהודא הכא לאו כלום הוא. אלא הוהיל ומהימן ליה הריא לה הן אתתא לגביה כחתימה ספק של חלב או של שומן כל היכא דמהימן ליה. ולשון הרי"ם פ"ח דאיסורי ביאה הי"ז וצי"א כ"ד לצאת מידי ספק. ע"ב. איכא מ"ד דהוהיל ומשום שסומך דעתו בדבריו היא לה הן אתתא לגביה כחתימה ספק של חלב או של שומן, אי בתר הכי נפכה דעתו ולא מהימן ליה אפילו לא נתן אמחלא וטעם מפני מה אינו מלאכו ממד משמע דמוטר שלא צשת עבודה" אכל צשאר צגים לא וינאי היה כהן מוצע צית ששמונזאי: **מאי היות דסמכת אהני סמוך אהני.** דאשתבאי והיכי קלאמר גמרא ולא נמלא הקשה צקונט' ארציה אוקי מרי צהדי מרי ואוקי אס' ינאי צחוקת כשרות כלאמינין גבי כהן צפרק [והאשה צנתארמלה] (כמונות דף יו:) **ומיך ה"מ א"י הואי איהי קמן ויהיה צלה לצי"ל להמירה דהתם אית לה חזקה דכשרות אכל צנה זה הגדון לפנינו אין לו חזקה כשרות שהרי מעידים על תחילת לידמו צפסול שאומרים שאמו נשכית קודם שגולד וא"ת מ"מ מיהני ליה חזקה דאימייה שהיתה צחוקת כשרות דהא צמינין צפרק קנא דכמונות (דף ג.) לדברי המכשיר צנה מכשיר צנתה^ב וי"ל דלא א"ת אוקי מרי צהדי מרי אלא צתרומה דרצנן ומרי ומרי ספיקא דרצנן וצהא לא חתמינו אכל ציחוקין דאיכא איסורא דאורייתא חתמינו ואסורה היא מדרצנן א:**

אמר אביי ר"י הוקן בעד אחד. שאמר לו אני מאמינך אפי' שאינו יכול לידע דודאי (מוהר) [אסור] בה. היא היא. כמו הני דלעיל ואסורה. נבא. אחא. דלאו גולגל. נאמין כשאר עד אחד. אלאמא אפילו בעד אחד הוהיל שותק אסורה. כפי תרי. אפקה ותן לה כתובתה ולצאת ידי שמים קאמר. ומסתברא שאפי' שהיא מכחישתו אי מהימן ליה כפי תרי אם בא לצאת ידי שמים חיוב להוציאה פירושו לצאת מידי ספק. דאפי' דמאמן בדבריו לאו מילתא בירא היא לגביה דהא תרי מילתא אלא חד סהודא וחד סהודא הכא לאו כלום הוא. אלא הוהיל ומהימן ליה הריא לה הן אתתא לגביה כחתימה ספק של חלב או של שומן כל היכא דמהימן ליה. ולשון הרי"ם פ"ח דאיסורי ביאה הי"ז וצי"א כ"ד לצאת מידי ספק. ע"ב. איכא מ"ד דהוהיל ומשום שסומך דעתו בדבריו היא לה הן אתתא לגביה כחתימה ספק של חלב או של שומן, אי בתר הכי נפכה דעתו ולא מהימן ליה אפילו לא נתן אמחלא וטעם מפני מה אינו מלאכו ממד משמע דמוטר שלא צשת עבודה" אכל צשאר צגים לא וינאי היה כהן מוצע צית ששמונזאי: **מאי היות דסמכת אהני סמוך אהני.** דאשתבאי והיכי קלאמר גמרא ולא נמלא הקשה צקונט' ארציה אוקי מרי צהדי מרי ואוקי אס' ינאי צחוקת כשרות כלאמינין גבי כהן צפרק [והאשה צנתארמלה] (כמונות דף יו:) **ומיך ה"מ א"י הואי איהי קמן ויהיה צלה לצי"ל להמירה דהתם אית לה חזקה דכשרות אכל צנה זה הגדון לפנינו אין לו חזקה כשרות שהרי מעידים על תחילת לידמו צפסול שאומרים שאמו נשכית קודם שגולד וא"ת מ"מ מיהני ליה חזקה דאימייה שהיתה צחוקת כשרות דהא צמינין צפרק קנא דכמונות (דף ג.) לדברי המכשיר צנה מכשיר צנתה^ב וי"ל דלא א"ת אוקי מרי צהדי מרי אלא צתרומה דרצנן ומרי ומרי ספיקא דרצנן וצהא לא חתמינו אכל ציחוקין דאיכא איסורא דאורייתא חתמינו ואסורה היא מדרצנן א:**

גליון הש"ס

תוס' ד"ה חקם וכו' ומפריש ר"ת. ע"י יומא טט ע"א מדיה נבדל כהונה:

בכתיי: והיו. ואולי צ"ל והיו. וא ורוי הם תחלת לידתו בפסול. ע"כ. ובפ' אשה שנאמרלה ביארוה האמת. בעד אחי. שהעיד שנשכיתו ושנים ודמייהו. הומה שהיוו העדים דאמרו ביום שאתם מעידים היתם עמו במקום פלוני וגוירת הכתוב היא שהאחרונים נאמנים. שפחה. היינו עמה כל זמן [שהיתה שמה] ויחדנו להם שפחה תחתיה והיוונים סבורים כשרות אבל קי"ל דתרי